

CREAȚIA VICTORIEI COZMOLICI, UN SUBTIL UNIVERS AL NATURII ȘI FEMINITĂȚII

CZU:75.071.1(478)(092)

DOI: <https://doi.org/10.52673/18570461.23.3-70.16>Doctor habilitat în studiul artelor, conferențiar cercetător **Victoria ROCACIUC**E-mail: rocaciuc@gmail.comORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5682-256X>

Institutul Patrimoniului Cultural, Ministerul Culturii

VICTORIA COZMOLICI'S CREATION, THE SUBTLE UNIVERSE OF NATURE AND FEMININITY

Summary. The work of the painter Victoria Cozmolici is the fruit of her plastic investigations based on the formal-stylistic principles morphologically originating from a series of currents of modern and contemporary European art in which the principle of abstraction remains a priority. Approaching the means and methods of figurative abstractionism and abstract expressionism, pop-art style in combination with constructive elements that belong to her own artistic language, the painter carefully approaches the chromatic relationships of the pictorial surfaces as the decorative elements of form configuration. Integrated into nature, the characters and objects represented in the paintings signed by Victoria Cozmolici are often transfigured into silhouettes and female faces, creating original visual rhythms of a particular constructive logic. The theme is focused on everyday life, nature is both the background and part of this life, and the woman, with her soft face repeating the undulations of the plates – bearer of meaning, beauty and spirituality.

Keywords: art, painting, oil, acrylic, composition, genre, abstract, expressive, plant, feminine, modern, contemporary.

Rezumat. Creația pictoriței Victoria Cozmolici este rodul investigațiilor sale plastice bazate pe însușirea principiilor formal-stilistice, morfologic izvorâte dintr-o serie de curente ale artei europene moderne și contemporane în care principiul abstractizării rămâne unul prioritar. Utilizând mijloacele și metodele tipice abstracționismului figurativ, expresionismului, stilului pop-art și combinându-le cu elementele constructive ale propriului limbaj artistic, pictorița abordează relațiile cromatice ale suprafețelor picturale drept elemente decorative de configurare a formei. Integrate în natură, personajele și obiectele din tablourile sale, transpuse adesea în siluete și chipuri feminine, creează un ritm vizual original de o logică constructivă aparte. Tematica este ancorată în viața cotidiană, natura este și fundal, și parte a acestei vieți, iar femeia, prin chipul său suav repetând undulațiile plantelor – purtătoare de sensuri, de frumusețe și spiritualitate.

Cuvinte-cheie: artă, pictură, ulei, acril, compoziție, gen, abstract, expresiv, plantă, feminin, modern, contemporan.

Deja mai bine de zece ani creația pictoriței Victoria Cozmolici (n. 17.10.1978, Chișinău) atrage atenția specialiștilor din țară și de peste hotare [1; 2; 3]. În contextul evoluției artelor plastice naționale de după anii 2000, amintim cu respect și recunoștință zâmbetul de încurajare al lui Tudor Brega, regretatul director al Centrului Expozițional al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova „Constantin Brâncuși”. Cunoscutul critic de arte, care a contribuit la lansarea și afirmarea multor artiști plastici autohtoni, a remarcat pe timpuri în mod special abilitățile artistice ale Victoriei Cozmolici.

Absolventă a Școlii de Arte Plastice „Igor Vieru” (1996) și a Universității de Stat „Ion Creangă”, Faculta-

tea Arte Plastice și Design, specialitatea Arte plastice (2001), din 2011 membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova, Victoria Cozmolici a făcut masteratul la Universitatea de Stat „Ion Creangă”, specialitatea Management în arte (2017). Cunoștințele ample în domeniul artei moderne și al design-ului au influențat semnificativ formarea sa ca artistă cu o viziune și abordare distinctă a artei.

Expozițiile personale organizate în spații publice din Chișinău, Ploiești (România) și Hanovra (Germania), lucrările prezentate la un șir de expoziții colective naționale și internaționale, lansate în cadrul taberelor de creație din România, Serbia, Slovacia ș.a. reflectă în dinamică performanțele artistice ale Victoriei Cozmo-

Doua cafele, 2022, ulei, pânză, 40 × 40 cm.

lici [4; 5; 6; 7]. Ultima sa expoziție personală, a opt-sprezecea la număr, vernisată pe 21 septembrie 2023 în Sala mare a Centrului Expozițional „C. Brâncuși” este o expresie sintetică a tematicii și tehnicilor pe care le aplică [8]. Genericul expoziției, *Printre plante*, esențializează complexitatea cercetărilor artistice ale autoarei, în sală fiind expuse picturi în ulei și acril de diverse genuri: portrete, peisaje, naturi statice, creații figurative bazate pe abordare compozițională. Figura feminină, o prezență constantă în creația artistei, apare în diverse ipostaze, într-o armonie perfectă cu sine și cu ambianța: la oglindă sau la o măsuță de cafea, acasă sau în largul naturii, plantele fiind elementul care de cele mai multe ori îi accentuează starea de echilibru, calm, meditație, așteptare, visare, încântare.

Amintim în acest context că Victoria Cozmolici și-a intitulat expoziția precedentă, vernisată în 2015 în aceeași sală a Centrului Expozițional „Constantin Brâncuși” surprinzător de laconic – *Ea*, feminitatea fiind pentru autoare un subiect pe care-l explorează continuu, cu tenacitate și cu admirație pentru femeie.

Chipul e același, fragil și delicat, dar de fiecare dată pare diferit, anticipând bucuria unei întâlniri romantice sau nestăvilita dorință de a ieși la lumina soarelui, în lume. Intimitatea ca stare predomină, figurile feminine, suave ca plantele, sunt înscrise în diverse spații abstractizate de interior și exterior, constituind un element formal și adesea un detaliu plastic esențial al monolitului cromatic. Odată cu acumularea experienței autoarei, schema compozițională devine parte metodologică a experimentelor artistice.

Scenele din viața unei femei tinere sunt atrăgătoare nu doar prin spontaneitatea plastică și coloristică, este deosebită metoda artistei de a exprima metafora vieții cotidiene, în care se regăsește tinerețea, maturitatea, dar și viața în toată amploarea ei, spiritul epocii, ritmul accelerat al schimbărilor și perceperea pragmatică a lucrurilor. Autoarea studiază lumea înconjurătoare, reușind să exploreze natura lucrurilor într-o manieră picturală subtilă, le reprezintă ca și cum din interior, nu din exteriorul aparențelor tangibile. Contrastele tonale și complementare rezonază, fiind nuanțate în degradeuri cu alb, negru și griuri colorate. Prin căutarea cadrului compozițional tipic mai degrabă unui portret, personajele din tablouri pot fi văzute ca obiecte, iar obiectele din cadrul naturilor statice – ca personaje însuflețite, dinamice și vii (*Flori*, 2023).

Peisaj de toamnă, 2020, ulei, pânză, 60 × 70 cm.

Un anume fel de relaxare meditativă este reprezentat laconic cu elemente grafice de crochiuri rapide (Tăcere, 2022). Dinamismul vieții contemporane transpare în culori, tonuri și linii, la prima vedere, absolut spontane. Dar autoarea simte când și cum anume este necesar să accentueze emoția și atmosfera din cadrul mesajului sau când să se oprească în procesul de căutare a relațiilor între culori, tonuri și configurările plastice.

Victoria Cozmolici adoptă cu perseverență raționalitatea elaborării unui concept plastic propriu, temeinic argumentat, caracteristic precursorilor celebri. Ea preferă să perceapă figura feminină aidoma picturii american Andy Warhol și a altor artiști moderni și contemporani care multiplică sau repetă subiectul sau obiectul în formă de modul ca parte componentă a unui ansamblu sau (e ca un joc puzzle, precizează autoarea).

Aplicând această metodă tipică gândirii formale a unui designer, Victoria Cozmolici accentuează caracterul repetat al subiectelor vieții cotidiene. Un cocktail cu alcool sau fără? Răspunsul la această întrebare de fiecare dată poate fi diferit. Oboseală zilnică sau trăirea relaxată a momentelor de zi cu zi? O cafea de dimineață, ca de obicei, sau *Două cafele* (2020)? Cotidianul monoton sau cel exotic și neobișnuit ca în tabloul *Pasiune* (2023)? Autoarea anticipează și nuanțează aspectele vieții cotidiene dezinvolt și inspirat. Tablourile sale ne arată cât de transparente și fine pot fi lucrurile, la fel ca și trăirile și sentimentele umane.

Artista știe să stăpânească emoția mesajului prin dirijarea plastică și orchestrarea cromatică a subiectu-

Tăcere, 2022, ulei, pânză, 40 × 40 cm.

lui abordat. Peisajul (Case, 2023; Drumul, 2023; Amurg violet, 2023) și natura statică, de altfel ca și figura umană sau portretul (*Portret cu pere*, *Figuri*, 2021), sunt elemente ce structurează ordinea compozițională și cromatică a lucrărilor sale. Prezența sau absența fiecărui element al genului artistic este calculată mai întâi de toate în plan pur formal.

Creația pictoriței Victoria Cozmolici se percepe ca un rod al investigațiilor sale artistice bazate pe asimilarea principiilor formal-stilistice morfologic și semantic izvorâte din curentele artei europene moderne și contemporane în care principiul abstractizării rămâne unul prioritar și apropiat gusturilor estetice și concepțiilor artistice ale autoarei. Gândirea și conștientizarea ideilor transpuse de artistă prin mijloacele

Pasiune, 2023, ulei, pânză, 100 × 130 cm.

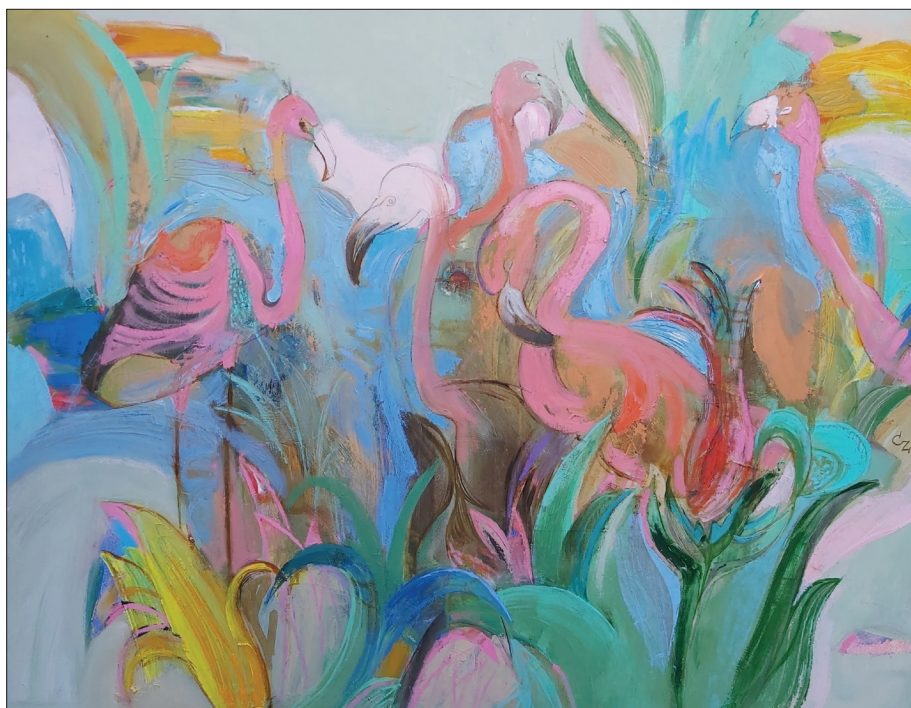

Drumul, 2023, ulei, pânză, 80 × 90 cm.

de construire a formelor plastice fine se caracterizează prin laconism și generalizarea raporturilor cromatice, dar și pe analiza creației artiștilor moderni. În anumite cazuri, prin optica perceperii situației sau racursiuri observate și transpuse în plan compozițional de reflectare a figurii feminine, structura intimă a subiectelor cotidiene abordate de Victoria Cozmolici se asociază cu principiile valorificate de impresioniștii francezi: Edgar Degas, Henri de Toulouse-Lautrec ș.a. Totodată, pictorița apreciază cu pietate creația marelui pictor și sculptor italian Amadeo Modigliani.

Abordând mijloacele și metodele tipice simbolismului, abstracționismului figurativ, expresionismului, ale stilului pop-art în combinație cu particularitățile compoziționale ale propriului limbaj artistic, Victoria Cozmolici continuă să studieze și să experimenteze cu atenție relațiile cromatice. Explorarea posibilităților artistice s-a constituit într-o sarcină prioritară pentru pictoriță, personajele și obiectele din lucrările sale adesea sunt reprezentate prin siluete și chipuri, creând ritmuri originale de o logică constructivă aparte. Impresionează exotismul și subtilitatea unor trăiri exprimate într-o manieră neașteptată: nostalgia pentru peisajele natale de altădată întretesută cu așteptarea unor vise împlinite, sesizate în peisaje cu păsări flamingo de pe alte meridiane (*Destinație exotică*, 2020); singurătatea și meditația, atmosfera și starea emoțională a anotimpului trăit (*Primăvara*, 2020; *Decembrie*, 2020, *Toamna*, 2020) capătă structuri dimensionale și conceptuale ieșite din comun (*Floare*, 2022). În consecință, metafora feminității absolute persistă și înnoobilează fiecare lucrare (*Plantă albastră*, 2022).

O particularitate inedită a creației Victoriei Cozmolici sunt culorile amestecate fizic sau prin suprapunere. Efectul de nuanță cromatică obținut prin suprapunerea culorilor adesea amestecate fizic, prin dozaje destul de impunătoare ca suprafață de extindere și mărime în tablou, constituie un nou teren de investigații plastice pe care își propune să-l exploreze pictorița. Este și o dovadă în plus că autoarea urmează să ne surprindă cu noi creații originale.

Destinație exotică, 2020, ulei, pânză, 100 × 130 cm.

BIBLIOGRAFIE

1. Ciobanu Iraidă. Viziunea și stilul artistei Victoria Cozmolici. În: Dialogica, revista de studii culturale și literatură, 2022, nr. 1, 119-126.

2. Maslov V. Revelațiile artistice ale Victoriei Cozmolici, [online] <https://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=3473> (consultat: 7.10.2023).

3. Tsvet i kompozitsiya. Moldavskiy khudozhnik. Victoria Cozmolici, [online] <https://www.risunoc.com/2020/06/moldavskiy-khudozhnik-victoria-cozmolici.html> (consultat: 14.10.2023).

4. Despre expoziția personală a Victoriei Cozmolici, [online] <https://www.arta.md/en/project/victoria-comolici-made-in-moldova> (consultat: 12.10.2023).

5. Expoziția personală a Victoriei Cozmolici la Ambasada Ungariei, [online] <https://www.youtube.com/watch?v=UKe70q1iJPU> (consultat: 11.10.2023).

6. Pictorița Victoria Cozmolici: „Pictura este un experiment pe pânză, unde sunt combinate culorile și formele”, [online] <https://www.zdg.md/reporter-special/oameni/pictorita-victoria-cozmolici-pictura-este-un-experiment-pe-panza-unde-sunt-combinate-culorile-si-formele/> (consultat: 11.10.2023).

7. Beșliu Tatiana. Cum arată iarna în creația pictoriței Victoria Cozmolici, [online] <https://libertv.md/social/cum-arata-iarna-in-creatia-pictoritei-victoria-cozmolici/> (consultat: 14.10.2023).

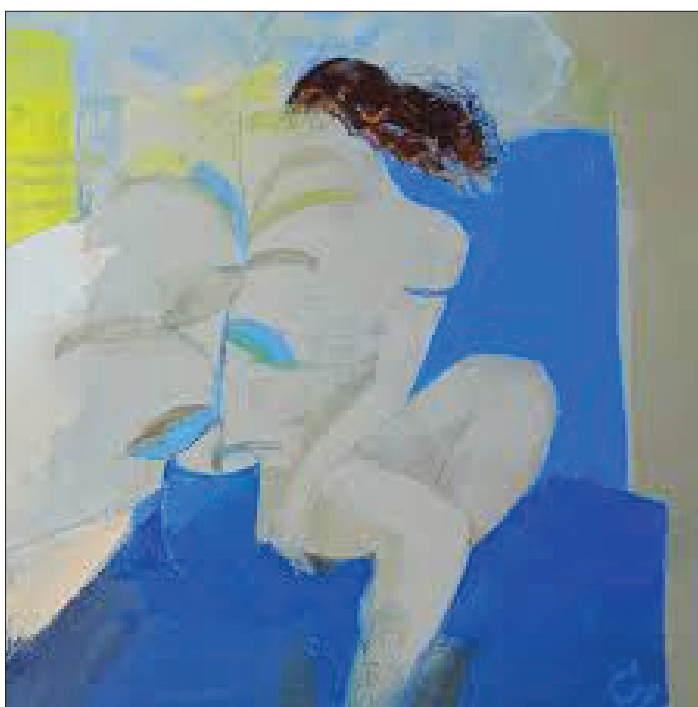
8. Expoziția pictoriței Victoria Cozmolici, la Galeria „Brâncuși”: Peisaje pline de culoare și figuri umane, [online]

Case, 2023, ulei, pânză, 90 × 90 cm.

<https://moldova1.md/p/16404/expozitia-pictoritei-victoria-cozmolici-la-galeria-brancusi-peisaje-pline-de-culoare-si-figuri-umane> (consultat: 15.10.2023)

NOTĂ. Materialul a fost elaborat în cadrul Proiectului Erasmus+ Jean Monnet-JMO-2022-MODULE-101085561 – EIDCIPEI – Dezvoltarea identității europene prin cultură în procesul de integrare europeană.

Plantă albastră, 2022, ulei, pânză, 40 × 40 cm.